

## **ВІДГУК**

про дисертаційне дослідження

**МИРОНЕНКО АННИ МИКОЛАЇВНИ**

**«Регіональні особливості музичного життя**

**Глухівщини ХХ століття»,**

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво,

галузь знань 02 Культура і мистецтво

Пропоноване до опонування дослідження Мироненко А. М. становить суттєву складову в сьогоденні музикознавчої регіонології України. Мистецьке оточення Мироненко-піаністки – випускниці фортепіанного факультету харківського державного Університету мистецтв ім. Івана Котляревського, 20 літ її вчителювання в рідному Глухові на посадах вчителя музики, згодом директорки школи мистецтв, де були з концертами піаністи Київської державної консерваторії ім. П.І. Чайковського, далі - навчання в аспірантурі закладу, де діяв заснований академіком І. Ф. Ляшенко 1990 р. за підтримки ректора О. С. Тимошенка Центр україністики, зумовили бажання Мироненко А. М. до наукових досліджень про рідний Глухів.

У цих рядках – аргументація цілеспрямованого вибору пошукачкою теми, смисл якої в цитаті академіка М. Т. Рильського: «Мало любити свій рідний край, треба ще його знати». Наукові традиції в аспірантурі Консерваторії, на кафедрі, де був Центр україністики, зберігали ідеї академіка І. Ф. Ляшенка оживити й наповнити музичну культуру України фактами мистецького націєтворення в її регіонах, що в роки радянщини було у тієї влади не на часі. Але, наприкінці 1990-х років ХХ ст. вже були написані дисертації: «Музыкальная жизнь Сумщины / середина XVIII – 80-е гг. XX века» (Г.Д. Локощенко, 1991р.); «Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша ХХ ст. (М.В.Черепанін,1997р.); «Музичне життя на Чернігівщині у XVIII— XIX ст.» (О.П.Васюта, 1997р.); «Музична культура

Західної України 20-30-х років XX століття: ідеї поступу та розвиток національних традицій» (Н.О.Костюк,1998р.); «Музичне життя Волині» (П.І.Шиманський, 1999р.); «Музичне життя Катеринославщини сер. XIX – поч. XX ст. (В.А. Мітлицька, 2000 р.).

Втім, Центр україністики, який з 2021 р. носить ім'я Героя України М. М. Скорика, його представники - осібно викладачі-науковці кафедри історії української музики та музичної фольклористики, продовжує й наповнює науково-смысловими інноваціями працю засновника щодо осмыслення музичної інфраструктури українського суспільства в регіональній та соціотворчій проєкціях музичної культури України. Це нині засвідчує дисертація аспірантки Консерваторії-Академії Мироненко Анна темою про регіональні особливості музичного життя Глухівщини XX століття. Вона поповнила реєстр наукових досліджень про музичне життя регіонів, областей України. Серед них є: «Стильова еволюція галицької музичної культури XIX-XX ст.» (Л. Кияновська, 2000р.); «Музична культура Харкова кінця XVIII – початку XX ст.» (О.В.Кононова, 2004р.); «Музичний професіоналізм північного Приазов'я XIX – XX століть»(Т.В. Мартинюк, 2003 р.), «Тенденції розвитку музичної культури Волині кінця XX – початку XXI століття» (Л.П. Ігнатова, 2006 р.), «Музичне життя Закарпаття 20-30-х років XX ст.» (Т.І.Росул, 2004р.), Музична культура Галичини на зламі XIX – XX століть (Б.І.Забута, 2003), «Музична культура Полтавщини XIX - початку XX століття в аспектах регіонального джерелознавства 2006 року» (А.І.Литвиненко,2006р.); «Музичне життя в полікультурному середовищі м. Стрия та регіону Стрийщини (друга половина XIX ст. – 1939 р.)» (О.М.Миронова, 2007р.).

Особливої значущості нині набувають дослідження науковців-мистецтвознавців, культурологів України про великі, малі міста, осібно, селища, як-от Іржавець (В. В. Кузик). Науковий реєстр праць 1930-х років про Харків, Київ, Львів урізноманітнюють у сьогоденні музикознавства, осібно, Суми (Довжинець І. Г.), Чернігів ( Васюта О. П.), Біла Церква

(Гусарчук Т.В.) Ніжин (Кавунник О. А.). Означений контекст дослідження мистецько-освітнього простору громади Глухівщини в ХХ столітті, її представників як органічної складової Сумщини - регіону з важливим історико-культурним минулим та сьогоденням Сіверщини України теж на часі.

Дослідження етапів зародження й становлення, розвиток музичних, мистецько-освітніх процесів Глухівщини, висвітлення історико-культурних чинників, як засадничих для розвитку в м. Глухові мистецької освіти у новостворених інституціях гуманітарного спрямування I-IV ступенів акредитації, націєтворчості в наявних творчих колективах, містять відповідні три розділи дисертації. Цілком логічно вибудована структура підпунктів до розділів. В контексті принципів історизму та відповідно хронології подій, авторкою дана характеристика режиму радянської влади, проаналізовано етапи становлення та розвитку саме в Глухові музичної освіти. Значення інституцій міста, його митців розкрито в контексті причинно-наслідкових зв'язків із висвітленням об'єктивних результатів: не тільки успіхів, але й стагнації.

Заслуговує на увагу бібліографія дисертації, у змісті якої переважають праці науковців України, цінні архівні документи, додатки, наповнені значною кількістю прізвищ, які мають бути збережені для історії України, а також наведено важливі, осібно для музикознавчої регіоналогії праці (39, 42, 74). Втім є певна кількість джерел авторів росії, що викликає запитання.

– Наскільки важливою була потреба посилення на них?

З використанням джерелознавчого методу вивчено рідкісні архівні документи, та вважаю, що вперше представлено документальні джерела завдяки встановленим пошукачкою міжнародним комунікаціям з архівними установами Чехії про Яна Ступку. що збагачують наукову спадщину архівних джерел України. В контексті складових культурологічного, історичного, теоретичного методів сучасного музикознавства, театрознавства, педагогічної освіти вперше акумульовано донині маловідомі імені музикантів-педагогів,

хормейстерів, інструменталістів Глухова, його передмість в музичній історії сьогодення України.

Які мистецько-освітні ознаки у визначеннях: Глухів, глухівщина?

Тема дослідження сповна відповідає складовим музикознавчої регіонології, в ряду векторів якої «соціолокус», «геогенетичні зони» – (дефініції науковиці В. В. Кузик – старшої наукової співробітниці відділу музикознавства ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАНУ), що належать історичній площині українського музикознавства.

В ряду побажань наголошую на потребі продовження популяризації в музично-інформаційному просторі України наукових публікацій про митців-виконавців, педагогів, краєзнавців Глухова із залученням відео, фотоматеріалів, історико-архівних джерел про їх культуротворення в сьогоденні культурно-мистецького життя України.

У цьому аспекті важливою є характеристика творчості вперше представлених самодіяльних композиторів – носіїв маєткової культури краю. Мають значення зроблені пошукачкою висновки щодо впливу їх творчості на формування культурного фону Глухівщини початку ХХ ст. Прикметними є в контексті традицій та новацій приклади відродження спадщини Д. Бортнянського, М. Березовського завдяки концертно-виконавській творчості колективів міста: народний аматорський камерний хор духовної музики, жіночий академічний хор Глухівського національного педагогічного університету ім. Олександра Довженка.

В ряду запитань є:

- Чи є праці про Глухів і Глухівщину періоду до ХХ століття?
- Цікаво знати у контексті цитати А. М. Мироненко: «зібрано максимальну біографічну інформацію про митця, яка є доступна на цей час в Україні, та названо список наявних творів» (стор.2), чи є джерела щодо родинної спорідненості прізвищ Яна Ступки й Богдана Ступки, актора й видатного митця України.

На підставі представленої А. М. Мироненко праці можна стверджувати, що «Регіональні особливості музичного життя Глухівщини ХХ століття» є завершеною науково-дослідницькою роботою та відповідає всім вимогам і її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, галузь знань 02 Культура і мистецтво.

Офіційний опонент – кандидат мистецтвознавства,  
доцент, доцент кафедри музичної педагогіки та  
хореографії Ніжинського державного  
університету імені Миколи Гоголя

Олена КАВУННИК